

ROTO date

VIERMAANDELIJKSE NIEUWSBRIEF VAN ROTO SMEETS

NR. 8 - JUNI 2006

Wist u dat...

er tegenwoordig opdrachten van de diepdrukpers lopen waarbij tot 100 cilinders nodig zijn?

(FORMAAT)

Elk nummer van deze nieuwsbrief 'Rotodate' wordt op een ander formaat gemaakt en zal telkens een voorbeeld zijn van één of meerdere voordelen. Bewaar deze nieuwsbrieven daarom goed of geef ze aan uw creatieven. Zo kunt u al in de ontwerpfase van uw publicatie rekening houden met de voordelen van een papierformaat.

Meet 'Go-Between'

'Go-Between'; omdat dit formaat zich bevindt tussen A4 en A3. Met een netto drukformaat van 285 mm (b) x 340 mm (h) is het een onderscheidend formaat dat opvalt tussen de klassieke formaten. Het is eigenlijk een kleine krant.

16 pagina's op dit formaat is qua oppervlakte ongeveer even groot als 12 pagina's A3 of 24 pagina's A4.

In de juiste omvang is dit formaat voordelig omdat het perfect past op onze persen. Daarnaast is het een formaat dat we zowel

in offset als in diepdruk goed kunnen drukken. Zo bent u altijd zeker van het optimale drukprocédé, ongeacht de oplage. Formaat en dus ook layout hoeven dan niet aangepast te worden.

Tot uw dienst!

Drukwerk nodig in kleine of grote oplagen van hoge kwaliteit? Vanaf het begin kunnen wij u bijstaan. We denken met u mee tijdens het ontwikkelstadium of ontwikkelen samen met u complete concepten. Bovendien kunnen we de technische mogelijkheden voor de uitvoering van uw project vooraf duidelijk in kaart brengen. Aarzel niet om vrijblijvend met ons contact op te nemen!

Rijke fantasie

Beste lezers,

Hoe ziet de wereld er over ongeveer tien jaar uit? En vooral dan in druktechnisch opzicht. Het is interessant om je geest eens de vrije loop te laten, zoals je wel eens wilde fantasieën ziet in de Donald Duck, het legendarische stripweekblad, dat al vanaf de lancering in 1952 bij Roto Smeets Deventer wordt gedrukt. Het grappige is dat veel technieken waarover we tien jaar geleden fantaseerden nu allemaal werkelijkheid zijn geworden...

Om maar een voorbeeld te geven: de Donald Duck en al die andere prachtige en tot de verbeelding sprekende (internationale) tijdschriften lopen steeds sneller, efficiënter en kleurrijker van de persen. Dankzij innovaties die zo uit een strijblad lijken te komen, omdat ze bijna te mooi zijn om waar te zijn. Ga maar na: drukpersen met 16 papierbanen, tot 100 cilinderwisselingen per diepdrukopdracht, inktten zonder zware metalen, kleurprofielen die voldoen aan de internationale ISO-standaard en steeds vaker drukwerk op milieuverantwoord FSC-papier. Geen sprookjes, maar werkelijkheid. Een realiteit die we graag voor u elke dag waarmaken. Al jarenlang.

ROTO date

is een uitgave van Roto Smeets, een onderdeel van RSDB
Verantwoordelijke uitgever: Marketing en Business Development,
Zeverijnstraat 6, 1216 GK Hilversum, Nederland
Concept en realisatie: Media Partners België

René van Werkhoven
(Algemeen Directeur
Roto Smeets)

Roto Smeets Deventer viert 75-jarig jubileum met nieuwe pers

"BIJZONDER AAN ROTO SMEETS DEVENTER IS DE GROOTSCHALIGHEID VAN DE PRODUCTIE. WIJ WERKEN VOOR GROTE, PROFESSIONELE KLANTEN DIE WE JUUST DANKZIJ DIE INDUSTRIËLE AANPAK INDIVIDUEEL AANDACHT KUNNEN GEVEN."

Jac Kars is Algemeen Directeur van Roto Smeets Deventer. De drukkerij verwerkt jaarlijks 160.000 ton papier. Het gaat daarbij altijd om grote oplagen. Op 12 mei dit jaar vierde Roto Smeets Deventer haar 75-jarig bestaan. Tegelijkertijd werd met trots de nieuwe Cerutti-pers met een breedte van 3,68 meter en zestien papierbanen gepresenteerd.

Jac Kars: "De drukkerij is gevestigd in Nederland, maar Europa is onze thuismarkt. De toenmalige Nederlandse Diepdruk Industrie startte met een drukwerkpakket met vooral tijdschriften. Nu bestaat de helft van onze orders uit drukwerk voor grote retailers. De nieuwe pers is het voorlopige sluitstuk van een permanent proces van rationalisatie. Er staan nu vier brede persen op een rij waarvan twee met

"Uoor onze klanten betekent dit dat wij nog beter kunnen concurreren met de grote Europese diepdrukbedrijven."

een breedte van 3,68 meter en twee van 3,08 meter. Veertig jaar geleden verwerkten we hier met bijna vierhonderd mensen zestienduizend ton papier per jaar. Met een zelfde aantal medewerkers is die hoeveelheid vertienvoudigd. Voor onze klanten betekent dit dat wij nog beter kunnen concurreren met de grote Europese diepdrukbedrijven. Wat voor ons telt is dat de leverbetrouwbaarheid verder verhoogd is doordat we onze 3,68 meter pers bijna identiek als de eerste hebben uitgevoerd, zodat we, indien nodig, kunnen switchen. Ook dat is voor klanten belangrijk."

"Korte doorlooptijden zijn van doorslaggevend belang!"

Hans Falk werkte meer dan 22 jaar bij Roto Smeets Deventer voordat hij Sales and Production Support van RSDB in Hilversum versterkte.

Hij was betrokken bij de keuze voor de nieuwe Cerutti-drukpers in Deventer. "Wat voor onze klanten een enorm voordeel is, zijn de 16 papierbanen waarmee we maximaal 256 pagina's (of 64-pagina's in viervoud) in één run kunnen produceren, afhankelijk van het formaat.

We zien dat vooral retailers zoeken naar nieuwe vormen van drukwerk. De mogelijkheden op het gebied van formaten en papierkeuze stijgen dan ook met de dag. Ook uitgevers zoeken nieuwe wegen, maar doen dat geleidelijker dan de retailers."

SERVICE MET EEN PERSOONLIJKE NOOT

KARWEI is in Nederland een grote retailer op het gebied van doe-het-zelf artikelen. De onderneming telt 104 bouwmarkten, verspreid over het land. De KARWEI-krant wordt al jaren gedrukt bij Roto Smeets. We vroegen aan Diana van Dongen, manager Communicatie bij KARWEI, waar zij belang aan hecht bij een drukkerij.

"De belangrijkste eis voor KARWEI is kwaliteit. Wij vinden een constante en goede kleurkwaliteit voor de KARWEI-krant cruciaal.

Daarnaast zijn flexibiliteit -in veranderende planningen- en klantgerichtheid -meedenken met de klant, anticiperen en snel de gemaakte afspraken uitvoeren- ook heel erg belangrijk".

Liefde voor het vak

"Ik vind het bijzonder om te zien hoe liefde voor het vak bij de mensen van Roto Smeets samengaat met aandacht voor de wensen van de klant. Dat vertaalt zich in 'kwaliteit, flexibiliteit en service met een persoonlijke noot'. En bij Roto Smeets is de aandacht voor de individuele medewerkers opvallend, vooral gezien deze tijd waarin ontwikkelingen in de grafische industrie ook bij hen voor reorganisaties hebben gezorgd."

Mix papier en digitaal

"Gelukkig waardeert de klant ongeadresseerd drukwerk steeds beter. Folders van bouwmarkten worden in het algemeen goed gelezen en die van KARWEI scoort daarin gelukkig hoog. Gezien het aldoor toenemend aantal folders dat een huishouden per week in de bus krijgt, volgens mij inmiddels rond de dertig stuks, is het voor ons heel belangrijk om uit de grote stapel of het sealpakket te worden gevist om op de

bank gelezen te worden. Dit betekent bijvoorbeeld dat de voorpagina een steeds belangrijkere rol speelt. Bovendien probeert KARWEI met de KARWEI-krant een 'eigen gezicht' te creëren, omdat we weten dat de klant het onderscheid tussen de verschillende bouwmarktketens niet zo groot vindt.

Daarnaast zoeken we naar een mix tussen papier en 'digitaal': we gebruiken de KARWEI-krant bijvoorbeeld als belangrijkste middel om een prijsvraagactie onder de aandacht te brengen, maar de inzendingen komen vervolgens digitaal naar ons toe."

Graag verrassen

"KARWEI wil graag de klussende klant verrassen, dus we zijn nu en in de toekomst op zoek naar innovatieve acties. En dat verrassende aspect kan ook in de fysieke verschijningsvorm tot uiting komen. Daarin zullen we Roto Smeets zeker betrekken. Want zij kunnen op het gebied van formaten en papersoorten zeker met ons meedenken. Daarnaast zou op langere termijn de totale productietijd van de KARWEI-krant korter moeten worden."

SLIMME LOGISTIEK IS ESSENTIEEL

Conforama is een van de grote Europese retailers die een deel van haar brochures en catalogi laat drukken op de persen van Roto Smeets Deventer. Eric Laurent is de verantwoordelijke Aankoop van papier en drukwerk bij Conforama in Frankrijk: "De nieuwe pers biedt nieuwe mogelijkheden."

Conforama is gespecialiseerd in keukens en alles wat je in en rond het huis vindt. Het bedrijf heeft een groot aantal

winkels verspreid over heel Frankrijk en is bovendien actief in Spanje, Italië en Zwitserland. Voor de communicatie met de klanten is drukwerk een primordiaal kanaal. Conforama publiceert onder andere de 'Nouveau Guide Cuisines 2006' en 'La Maison côté Rêves'.

Eric Laurent: "Onze relatie met Roto Smeets gaat terug tot in 2001. Het bedrijf plaatste toen drie orders. Tegenwoordig zijn dat er meer dan een dozijn,

zowel in gravure als in offset. Het grootste deel van de catalogi wordt in Deventer gedrukt. De nieuwe 3,68 meter pers biedt meer flexibiliteit en kortere productietijden en dat is vooral voor de logistiek heel belangrijk. In de zeer concurrentiële markt waarin Conforama opereert, is dit een groot voordeel.

Sanoma Uitgevers vernieuwt contract en breidt overeenkomst uit

SANOMA UITGEVERS IN NEDERLAND TEKENDE EEN NIEUWE, LANGJARIGE SAMENWERKINGSOVEREENKOMST MET RSDB.

Afgelopen jaar liep de bestaande overeenkomst tussen RSDB en Sanoma Uitgevers af. Deze overeenkomst dateerde uit 1993, toen de toenmalige uitgever VNU afscheid nam van de grafische divisie. VNU Tijdschriften Groep werd in 2001 overgenomen door Sanoma WSOY in Finland.

Sanoma uitgevers laat zo'n 50 titels bij RSDB drukken. Bovendien is de uitgever voor een deel gebruik gaan maken van het brede dienstenpalet.

Bij de onderhandeling over vernieuwing van de overeenkomst heeft Sanoma Uitgevers er de voorkeur aan gegeven alle diensten die afgenomen worden in

één overeenkomst met een 'service level agreement' onder te brengen. De diensten van beide 'business lines' van RSDB, Print Productions en Marketing Communications, vallen daarmee onder de nieuwe overeenkomst.

Bij de start van deze nieuwe overeenkomst zijn meerjarige

contracten ondertekend voor het drukken en afwerken van 21 titels. Contracten van twaalf titels, waaronder Cosmopolitan, Nieuwe Revu en Sportweek die in 2005 verliepen, zijn verlengd. Daarnaast zijn negen nieuwe titels gegund, waaronder Flair, Kijk en Ouders van Nu.

Drukwerk dat aan de verwachtingen voldoet

DE MEESTE PAGINA'S DIE WORDEN GEDRUKT, WORDEN AANGELEVERD ALS PDF-BESTANDEN, VAAK ZIJN DIT VOORAF GECONTROLEERDE (CERTIFIED) PDF-BESTANDEN. EEN CERTIFIED PDF BIJDT EEN GROTE MATE VAN ZEKERHEID DAT DE INHOUD VAN DE PAGINA IN ORDE IS, MAAR BIJDT HELAAS GEEN GARANTIE VOOR EEN JUISTE KLEURWEERGAVE. HOE KAN DIT OPGELOST WORDEN? JO BRUNENBERG, SPECIALIST IN DEZE MATERIE, GEEFT MEER UITLEG.

Om een goed idee te krijgen van het drukresultaat kan men een digitale proef maken van de PDF-bestanden. Eén ding is hierbij absoluut noodzakelijk: de definitieve klantproef - ook wel 'contractproef' genoemd - moet optimaal zijn afgestemd op het drukprocédé en op het te gebruiken oplagepapier.

'Printing by the numbers' zoals de Amerikanen zeggen - drukken zonder klantproef aan de pers - is ook een mogelijkheid die sommige van onze (offset-) klanten benutten. Bij het drukken gebruiken wij automatische meetsystemen die de metingen voortdurend toetsen aan de ISO-standaard waarmee we werken en die de inktgeving op de pers bijsturen wanneer dat nodig is.

In dat geval moeten we er écht van op aan kunnen dat de bestanden vooraf goed gecontroleerd zijn op kleur met een optimaal afgestemde proef zodat er nadien geen verrassingen zijn.

Hoe goed is een digitale proef?

Een digitale proef kan een goede voorspelling geven van het drukresultaat wanneer deze proef met het juiste kleurprofiel is gemaakt.

Maar er is meer. Het proefsysteem moet goed gekalibreerd zijn en de proef moet beslist onder normlicht (D50) worden bekeken. Digitale proeven die niet onder D50-licht worden beoordeeld kunnen een volkomen andere - dus foutieve - kleurindruk geven. Dit verschijnsel heet 'metamerie' of in het Engels 'metamerism'.

Hoe goed een digitale proef ook kan zijn, we moeten ons altijd realiseren dat het geen écht drukwerk is zodat deze ook nooit voor de volle 100% gelijk zal zijn aan de uiteindelijke oplage. Het basismateriaal van een proef is bijvoorbeeld dikker (minder doorschijnend) dan het oplagepapier en in digitale proeven zijn er geen echte rasterpunten te zien.

Verder blijkt het in de praktijk erg moeilijk te zijn om in een digitale proef de papertint van het oplagepapier exact na te bootsen, meestal wordt er volstaan met een gemiddelde papertintsimulatie van een papierklasse.

Kleurcontrole op beeldscherm

Steeds vaker worden in het fotografie- en prepresstraject kleuren op beeldschermen beoordeeld, ook wel 'softproofing' of 'virtual proofing' genoemd. Een goed beeldscherm met de juiste instelling van hard- en software kan een behoorlijk goede voorspelling van het drukresultaat geven. Maar... alleen wanneer het een beeldscherm is met voldoende kleurruimte en er een recent monitorprofiel wordt gebruikt.

Bij softproofing wordt het drukproces op het beeldscherm gesimuleerd. Dat kan alleen door in de softproofinginstellingen de juiste kleurprofielen te gebruiken en onder de juiste verlichtingscondities te werken. Wanneer deze zaken goed onder controle zijn kan dus ook kleurcontrole op een beeldscherm behoorlijk betrouwbaar zijn.

Proef afstemmen op drukproces

Zowel de digitale proef als de virtuele proef moeten dus op het drukproces worden afgestemd. Hiervoor is een goed ICC-profiel (International Color Consortium; www.color.org) nodig van het gebruikte proefsysteem en voor de druksimulatie moet het juiste drukprofiel worden gebruikt.

Vanaf onze website kunt u deze kleurprofielen voor offset en diepdruk op verschillende papersoorten downloaden. In deze kleurprofielen liggen niet alleen de kleurruimte van het drukprocédé en het te gebruiken papier vast maar ook de normatieve drukeigenschappen van de persen, de maximale hoeveelheid inkt in vier kleuren, de opbouw van de zwarte deelkleur en de gemiddelde papertint van de betreffende papierklasse.

Deze kleurprofielen kunt u gebruiken voor het maken van digitale proeven maar we raden ook ten zeerste aan om ze te gebruiken voor optimaal afgestemde kleurconversies van RGB- naar CMYK-bestanden in het prepresstraject.

Goede kleurprofielen

De ECI (European Color Initiative) publiceert kleurprofielen die gebaseerd zijn op de internationale ISO-standaard voor het offset-drukproces. Helaas zijn nog niet voor alle papersoorten ECI-profielen beschikbaar zodat we deels ook nog eigen profielen gebruiken.

Al deze kleurprofielen zijn uitstekend geschikt voor proofing en kleurconversies. Deze kleurprofielen sluiten zeer goed aan bij onze drukprocédés en bij de door ons gehanteerde ISO-standaards. Wij conformeren ons dan ook aan deze standaards. Ook voor diepdruk zijn er internationale kleurprofielen beschikbaar onder de naam PSR, wat staat voor Process Standard Rotogravure.

Een digitale proef zal nooit een 100% nauwkeurige voorspelling geven van de oplage maar met de correcte instellingen zal die proef een grote voorspellende waarde hebben en kunnen wij een efficiënte drukstart realiseren maar vooral: een oplage die zo goed mogelijk aan uw verwachtingen beantwoordt.

Meer informatie, kleurprofielen en testvormen vindt u op www.rotosmeets.com

Hoe maakt u een goede proef?

- Gebruik onze kleurprofielen en kalibreer uw proefsysteem.
- Plaats een controlestrip op elke proef en zorg dat deze binnen de ISO toleranties blijft.
- Beoordeel de proef onder het juiste licht.
- Voor een optimale afstemming: stuur ons eerst een proef van onze testvorm ter controle.
- Bedenk steeds dat een proefsysteem ook beperkingen heeft en dat het drukproces een industrieel proces is met een bandbreedte.

Hoe krijg je 'overprint' onder controle?

SOMS GEBEUREN ER OGENSCHIJNLIJK ONVERKLAARBARE ZAKEN: EEN TEKST DIE OP EEN PROEF STOND VALT WEG BIJ HET DRUKKEN, OUDE TEKSTEN DIE DE VORMGEVER KEURIG ACHTER EEN NIEUW BEELDKADER HAD 'VERSTOPT' DRUKKEN TOCH MEE, EEN WITTE TEKST VERDWIJNT...

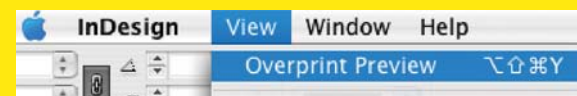
Jo Brunenberg van Logic Use, onderdeel van RSDB, weet in vele gevallen waar de schoen wringt. "Meestal hebben dit soort problemen te maken met een foutieve overprintinstelling in het oorspronkelijke document. Nog niet elke vormgever weet hoe hier goed mee om te gaan."

Wat is 'overprint' of 'overdruk'?

"Overprint is de mogelijkheid om in een opmaakprogramma afzonderlijke beeld- en tekstelementen zó te definiëren dat deze transparant over elkaar heen drukken. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld 'uitsparen'. Zowel in QuarkXPress als in Adobe InDesign zijn deze opties aanwezig. Deze overprintinstellingen komen ook in de PDF terecht die uiteindelijk naar de drukker gaat. Vormgevers gebruiken deze mogelijkheid bewust om bepaalde creatieve effecten te bereiken en dat betekent dat de drukker deze instellingen bij de verwerking van PDF's tot drukvormen moet respecteren."

Heb je een tip hoe problemen te voorkomen zijn?

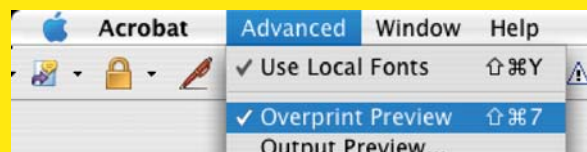
"Helaas is het zo dat in een programma als QuarkXPress het resultaat van die overdrukinstellingen niet visueel zichtbaar is en daardoor worden soms onbedoelde instellingen door de vormgever over het hoofd gezien. De enige manier om dat te voorkomen is dan dat de uiteindelijke PDF gecontroleerd wordt op overprint. In Adobe InDesign kan het effect gelukkig wél zichtbaar worden gemaakt, namelijk door onder 'Voorvertoning overdruk' ('Overprint preview') aan te zetten onder 'Geavanceerd' ('Advanced')."

Hoe controleer je een PDF op correcte overprint?

"Omdat wij als drukker niet kunnen weten of een bepaald overdrukeffect wel of niet bewust door de vormgever is ingesteld, moet de PDF hierop gecontroleerd worden voordat deze naar de drukker wordt gestuurd. Dit is de enige manier om ongewenste overdrukeffecten in de oplage te voorkomen. Deze controle is gelukkig heel eenvoudig."

Als u Acrobat 6 of 7 gebruikt opent u de PDF en zet u onder het menu 'Geavanceerd' ('Advanced') de 'Voorvertoning Overdruk' ('Overprint Preview') aan. Zó zal het drukwerk er uit gaan zien! Ziet de vormgever iets anders dan zal hij of zij de overprintinstellingen in de opmaaksoftware moeten aanpassen en een nieuwe PDF maken."

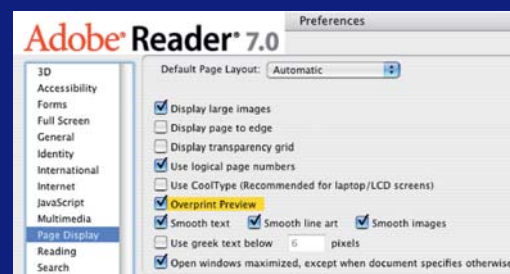
Hoe zit het met kleurproeven?

"Wanneer een klant zelf kleurproeven maakt - of laat maken - is het natuurlijk belangrijk om ervoor te zorgen dat ook het proefsysteem correct omgaat met de overprintinstellingen. Bij twijfel is Acrobat of Adobe Reader, met de Overprint Preview aan altijd de neutrale scheidsrechter, waarin precies te zien is hoe het drukwerk van de pers rolt!"

Acrobat Reader controleert ook

Heeft u geen Acrobat 6 of 7? Geen nood... Een perfecte overprintcontrole is mogelijk met de gratis Adobe Reader 7: te downloaden vanaf: www.adobe.com/downloads. De juiste instelling is dan:

Onder 'Voorkeuren' ('Preferences') 'Voorvertoning Overdruk' ('Overprint Preview') aanvinken. Deze gratis software laat zien hoe drukwerk er wat betreft overprinteffecten uit gaat zien.

COLUMN

Jarige job

Vorig jaar vierden wij het 125-jarige bestaan van Roto Smeets Weert.

Dit jaar bestaat Roto Smeets Deventer 75 jaar. De Roto Smeets groep staat voor een krachtenbundeling van grafische bedrijven met een lange historie in de nationale en internationale grafische industrie.

De verjaardag van Roto Smeets Deventer wordt op een zeer ingetogen wijze gevierd. De resultaatontwikkeling van Roto Smeets en haar moedermaatschappij RSDB maakt dat gepast.

Tegelijkertijd willen we het wel van de daken roepen. Onze onderneming bestaat 75 jaar! En daarbij neemt Roto Smeets Deventer ook nog eens een nieuwe 368 cm brede diepdrukpers in gebruik. Een fantastisch verjaardagscadeau! Het geeft u als opdrachtgever weer nieuwe mogelijkheden in productvormen en is een volgende stap in die zo noodzakelijke verdere schaalvergroting.

Dat dit, momenteel, niet samenloopt met een passende resultaatontwikkeling is teleurstellend en drukt begrijpelijkerwijze de feestvreugde.

We zijn niettemin trots op onze 75-jarige en haar inmiddels 23ste drukpers.

Investeren en innoveren in de grafische industrie is noodzakelijk om ook de komende jaren een goede propositie voor u te hebben. En aan deze basisvoorwaarden wordt voortdurend gewerkt.

U leest er meer over in deze Rotodate: ontwikkelingen op druktechnisch gebied, op milieu gebied en in de digitalisering van content met behoud van een voorspelbare output in (gedrukte) vorm. Het is slechts een kleine greep uit de vele projecten die op de agenda staan.

Tot slot een woord van dank aan u en alle andere opdrachtgevers die deze investeringen mogelijk maken. Wij vertrouwen erop u nog lang van dienst te mogen zijn. Drukwerk blijft ook de komende jaren een effectieve en door de consument gewaardeerde drager van uw informatie!

Vincent van den Hurk
Sales Director
Commercial &
Contract Printing Market

Milieuverantwoord ondernemen met FSC papier

STEEDS MEER KLANTEN VRAGEN OM FSC-PAPIER VOOR HUN DRUKWERK. FSC STAAT VOOR FOREST STEWARDSHIP COUNCIL - RAAD VOOR GOED BOSBEHEER.

Om het FSC-logo op drukwerk te kunnen gebruiken, is het gebruik van FSC-papier alleen niet voldoende. Ook het productieproces moet voldoen aan FSC-eisen. Vandaar dat voor de drukkerijen van RSDB een FSC-certificaat is aangevraagd. Inmiddels is Roto Smeets Utrecht al FSC-gecertificeerd

"Onze inkopers bewaken het 'milieuverleden' van al het door ons ingekochte papier"

en de overige locaties volgen spoedig. De snelheid waarmee deze certificatie tot stand is gekomen, is te danken aan het consistente milieubeleid binnen de bedrijven. Door de ISO 14001-certificering van de bedrijven en het bestaan van onze Ecobalans voldoen we praktisch al aan alle eisen van het FSC-keurmerk.

Pigmenten zonder zware metalen

De inkt die RSDB gebruikt bestaan uit pigmenten en aardolieproducten. De pigmenten bevatten geen zware metalen die schadelijk zijn voor het milieu. De wetgeving beschouwt deze inkt als ongevaarlijk. Door middel van geautomatiseerde systemen wordt tijdens het drukproces een zo optimaal mogelijke hoeveelheid inkt gebruikt. Verliezen worden daardoor tot een minimum beperkt. Om de milieubelasting door de oplosmiddelen zo klein mogelijk te houden, zijn emissiereducerende maatregelen getroffen zoals naverbranders en tolueen-terugwinninginstallaties.

Biologisch afbreekbare folie

Diverse klanten kiezen voor folie om hun drukwerk te sealen vanwege de meerwaarde van het toevoegen van leuke extra's voor de lezers. De folie die hiervoor hoofdzakelijk wordt gebruikt is LDPE-folie. Deze folie is echter gemaakt uit aardolie en is niet biologisch afbreekbaar.

Ook de vraag naar biologisch afbreekbare folie wordt steeds groter. Ondertussen zijn er verschillende fabrikanten die een folie hebben ontwikkeld, vervaardigd van niet-genetisch gemanipuleerde gewassen zoals maïs, tarwe, aardappelen, ... Deze folie heeft dezelfde eigenschappen en kenmerken als LDPE-folie en kan daarbij op dezelfde manier en op dezelfde machines verwerkt worden.

Beheer van bossen

FSC ondersteunt milieuvriendelijk, sociaal wenselijk en in economisch opzicht levensvatbaar beheer van bossen. Volgens bepaalde richtlijnen geven ze het FSC-keurmerk aan hout, maar ook aan houtverwerkers zoals de papierindustrie en papierverwerkers. Een product dat het FSC-keurmerk draagt is gegarandeerd vervaardigd uit hout afkomstig uit goed beheerd bos.

Zoals is opgenomen in de Milieubeleidsverklaring van RSDB bewaken onze inkopers het 'milieuverleden' van al het door ons ingekochte papier. Dus niet alleen het FSC papier. Bij de keuze van papierleveranciers zijn duurzame houtwinning en de registratie van de herkomst van het vezelmateriaal belangrijke aspecten. Dit vormt de garantie dat het hout afkomstig is van duurzaam beheerde bossen. Daarnaast wordt al het papierafval uit de bedrijven ook weer ingezameld voor hergebruik.

ROTO date

Roto Smeets
Zeverijnstraat 6
1216 GK Hilversum
Tel. 035 625 89 11
www.rotosmeets.nl